

РЕШЕНИЕ

№ 7157

гр. София, 09.12.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 19.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **14319** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 18, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето.

Образувано е по жалба на Т. П. П. срещу Задължително предписание № П/Д-СТ-003/05.07.2018 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С. З..

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на акта, постановен при допуснати съществени процесуални нарушения и противоречие с материалния закон. Изложени били лаконично данни за родителско отчуждение, без да е посочено спрямо кого от двамата родители, за негативно отношение към отсъстващия родител и липса на контакти с него, както и липса на родителско сътрудничество и връзка, което увреждало стабилната семейна среда. Не било вярно, че жалбоподателката е възпрепятствала срещите на детето ѝ с неговия баща. Налице била обективна невъзможност за изпълнение на определения от съда в производството по развод режим на лични контакти на детето с бащата, тъй като в [населено място] липсвал Контактен център. Сочи, че бащата на детето М. Т. Б. не желае по доброволен път да се уредят взаимоотношенията по вземането и предаването на детето, съответно – да възстанови отношенията помежду им и да укрепи връзката на роднините на детето по бащина линия. Допълва, че самото дете се страхува от срещите с баща си, получавало силен нервен и емоционален срив, изпада в състояние на стрес, за което имало и приложени две становища на психолози. Били налице достатъчно доказателства за съдействието и подкрепата на майката относно

заследяването и нормализирането на отношенията между баща и син, както и подобряване на психическото състояние на детето. Не било налице бездействие от страна на жалбоподателката за срещи и контакт със служителите на дирекция „Социално подпомагане“ – С. 3., като към момента на подаване на жалбата твърди, че се изготвя и социален доклад. Моли предписанието да бъде отменено.

В съдебно заседание жалбоподателката, редовно призована, чрез процесуалния си представител, поддържа изложеното в жалбата. Претендират се направените по делото разноси по списък по чл. 80 ГПК. Подробни съображения са изложени в писмени бележки. В тях се акцентира, че жалбоподателката е правила многократни опити да уреди доброволно отношенията с бившия си съпруг по повод вземането и връщането на детето, осигуряване на техните лични срещи, като самият баща е проявил незаинтересованост и е отказал да съдейства. Формира се твърдение, че детето безспорно има нужда и от двамата си родители, като принуждаването от майката детето да се вижда с баща си, което е разписано в задължителното предписание, безспорно е против волята на Р. и не би се отразило положително върху неговото психическо състояние. Посочва се, че от месец юни 2018 г. до депозирането на писмените бележки – 19.11.2020 г. /открито съдебно заседание/, бащата не е търсил детето, нито е звънял по телефона, с изключение на дата – 08.11.2019 г.

Ответникът по делото – Директорът на дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ – С. 3., редовно призован, чрез процесуалния си представител, не се явява и не се представлява. В становище по чл. 152, ал. 2 АПК излага доводи за неоснователност на жалбата и моли същата да бъде отхвърлена.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства и на основание чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146 от АПК, провери изцяло законосъобразността на обжалвания акт, намира следното от фактическа и правна страна:

В отдел „Закрила на детето“ в ДСП – [населено място] /ОЗД/ДСП – [населено място]/, е открит случай за детето - Р. М. Б., от 30.11.2017 г. във връзка с регистрирани сигнали от бащата /М. Т. Б./ на 19.10.2017 г., 14.11.2017 г. и 24.11.2017 г., че майката /Т. П. П./, с която са във фактическа раздяла, възпрепятства и ограничава контактите му с детето и целенасочено се стреми да го отчужди от него.

Проведени са телефонни разговори с майката с цел разследване на случая. Приложени са протоколи от срещи. Извършено е посещение на адреса, на който живеят детето и неговата майка. Изготвен е социален доклад за оценка по постъпил сигнал. Възложени са проучване, оценяване и мерки.

С писмо от 30.11.2017 г. и двамата родители са информирани за констатираните рискове при детето им, препоръчано им е да договорят в най-кратки срокове режим на лични отношения между детето и отсъстващия родител. Посочена е необходимостта от контакти на детето с всеки един от неговите родители, задължението на всеки от тях да информира другия за действията си по отношение на детето, че упражняването на родителските права и задължения се извършва по общо съгласие. Информирани са, че отделът ще предприеме мерки за закрила на детето в семейна среда, както и възможността да ги насочи към ползване на социални услуги, ползвани от общността,

за което следва да се изрази писмено желание.

При проведени срещи – разговори с майката се информира същата, че независимо от причините и мотивите ограничаването на контактите на Р. М. Б. с другия му родител нарушава правата на детето за лични отношения с отсъстващия родител. Майката е подписала план за действие по случая, като една от дейностите е „Насочване към ползване на социални услуги в общността по заявка или преценка“ /л. 100/.

По дело № 48124/2017 г. на СРС с правно основание чл. 49 СК, по което е изготвен и социален доклад с приложения към него протоколи от проведени срещи с майката и детето, е постановено определение от 13.12.2017 г. Родителските права по отношение на детето - Р. М. Б., се предоставят на майката - Т. П. П., с адрес на местоживеење – [населено място], [улица], ет. 5, ап. 9. Определен е режим на лични контакти, при които бащата на детето може да го взима и вижда, чрез социален работник, както следва: на 23.12.2017 г. от 09:00 ч. сутринта до 17:00 ч. на 24.12.2017 г., на 06.01.2018 г. от 09:00 ч. сутринта до 19:00 ч. на 07.01.2018 г. Издадена е от Директора на ДСП – [населено място], заповед, с която е определен социален работник, който да присъства при вземане и връщане на детето.

На 23.12.2017 г. не е осъществен постановеният с определението контакт поради отказ на детето, като родителите отново са насочени за ползване на социални услуги. На 28.12.2017 г. е проведена среща – разговор с бащата, който заявява желание да ползва заедно със сина си Р. социални услуги, предлагани от ЦОП/КСУДС, [населено място]. При проведен телефонен разговор с майката на същата дата, на която тя не се явява в ДСП – [населено място], отказва ползването на социални услуги, като целта ѝ била да подготви сина си за предстоящата с бащата среща и ще ползва избран от нея психолог. В телефонен разговор на 02.01.2018 г. майката - Т. П. П., отново не се явява на среща в ДСП – [населено място], като отказва ползването на социални услуги и посочва ползването на избран от нея психолог.

На 06.01.2018 г. не е осъществен постановеният с определението контакт поради отказ на детето. На срещата присъства психологът М. С., която заявява, че е провела две консултации с детето, но поради ангажираността си най-вероятно няма да продължи работата с него.

Проведени са разговори с майката, същата отново е насочена към ползването на социални услуги с цел извеждане на детето от конфликта между родителите му и преодоляване на риска от увреждане на психоемоционалното му развитие и родителско отчуждение. Последвал е отказ от страна на майката, която не води детето на срещите с психолог на ОЗД/ДСП – [населено място].

Представена е заповед за защита от 23.01.2018 г. по дело № 6459/2017 г. на РС – [населено място], с която се заповядва на М. Т. Б. да се въздържа от извършване на домашно насилие по отношение на молителката Т. П. П., както и за срок от 6 месеца – до 23.07.2018 г., се забранява на същия да доближава жилището на молителката и нейната месторабота, както и училището на детето - Р. М. Б..

Представено е и от бащата решение № 365196/19.03.2018 г. по дело № 48124/2017 г. на СРС, с което се прекратява бракът между двамата родители, предоставят се родителските права на Т. П. П. и се определят личните срещи на детето с неговия баща. Посочва се, че бащата ще взема детето от дома му в [населено място] и ще го връща там в уговорените дни и часове, а когато живее в [населено място] – от дома му там. До приключване на всички досъдебни и съдебни преписки и влизането в

сила на този начин на вземане детето следва да се взема от контактен център в [населено място] и [населено място].

Регистриран е и последващ сигнал от 11.05.2018 г., а впоследствие и допълнителни документи за неспазване на установения режим на контакти – 11.05.2018 г., 25.05.2018 г. и 08.06.2018 г.

Направени били многократни опити за осъществяване на контакт с майката – Т. П. П., но след първия сигнал за позвъняване се включва оператор и връзката прекъсва.

Извършени са посещения на адреса, на който живеят майката и детето, където не са открити /19.04.2018 г.; 16.05.2018 г./. Майката не се явява на срещите, за които е отправена покана – 20.04.2018 г., 17.05.2018 г.

Изготвено е на 19.04.2018 г. писмо до родителите, с което те се информират, че в [населено място] няма услуга „контактен център“, чрез която да се осъществява вземането и връщането на детето от неговия баща, като са насочени за ползването на социални услуги, предлагани от Център за обществена подкрепа към Комплекс за социални услуги за деца и семейства. Писмото е получено единствено от бащата, а това до г-жа П. било върнато с известие „непотърсено от получател“. Със същото известие се връща и писмото до жалбоподателката от 11.05.2018 г., в което е информирана на неуспешните опити за срещи с представители на ДСП и насочването ѝ за ползване на социални услуги, като отказът за това и липсата на необходимото писмено заявление обуславя издаването на заповед и задължително предписание.

На 15.05.2018 г. е последвал сигнал от майката на детето, касаещ страховете, които то изпитва от баща си, към който сигнал е приложен становище от психолог – К. Я.. При разговор с психолога се установява провеждането на консултация на детето в контролирана среда от майката и нейния партньор, като психологът заявява отказ да продължи работата по случая.

Представени са протокол от преглед на оценката на случая и плана за действие, последният не е подписан от майката на детето, както и социален доклад за насочване на детето и неговата майка към ползването на социални услуги в ЦОП/КСУДС – [населено място].

Въз основа на гореизложеното е съгласуван с Началника на ОЗД/ДСП – [населено място], доклад-предложение за издаване на задължителни предписания от Директора на ДСП – [населено място]. Констатирано е, майката Т. П. П. многократно е информирана, че независимо от причините и мотивите, ограничаването на контактите на сина ѝ с неговия баща М. Б., нарушава правото на детето на лични отношения с отсъстващия родител /вкл. и не изпълнява режима на лични контакти по влязлото в сила решение на СРС/, че до момента не е подала заявление за ползването на социални услуги КСУДС – [населено място], въпреки дадените насоки с цел улесняване връзките между майката, бащата и детето, справяне с конфликти и кризи в отношенията между родителите, както и преодоляване риска за психоемоционалното състояние на детето, както и че същата, въпреки многократните опити на служители на ОЗД/ДСП – [населено място], за контакти, не се отзовава, не отговаря на телефонни повиквания, не е открита на настоящия си адрес, не се явява на срещи и не получава адресираните до нея писма, с което не оказва съдействие по смисъла на чл. 8, ал. 6 Закона за закрила на детето. Сочи се също, че Р. М. Б. е „дете в риск“ по смисъла на § 1, т. 11, б. „в“ ДР на Закона за закрила на детето, тъй като съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено,

интелектуално и социално развитие. Идентифицирани били симптоми на родителско отчуждение – дава се информация, че другият родител и неговите близки пренебрегват детето; налице е тенденция към „очерняне“ на другия родител и възлагане на отговорност детето само да решава, избира и преценява, като родителят ясно показва, че не се ангажира с подкрепата за връзката на детето с другия родител; детето е прекъснало връзка с другия родител, не желае да ходи при баща си, страхува се от него, заявява „Татко не ме обича. Баща ми сега има ново семейство, обича само тях“. Мотивира се необходимостта от издаването на задължително предписание.

Издадени са Заповед № ЗД/Д-СТ-126/05.07.2018 г. за ползване на социални услуги, Направление за ползване на социални услуги изх. № НП/Д-СТ-093/05.07.2018 г. и Задължително предписание № П/Д-СТ-003/05.07.2018 г., и трите на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С. 3.. Заповедта и задължителното предписание са изпратени с писма по постоянен и настоящ адрес на Т. П. П., върнали се като непотърсени от получателя. Изготвено е съобщение по чл. 61, ал. 3 АПК, поставено на информационното табло в приемната на ДСП – [населено място]. Сочи се, че заповедта и задължителното предписание влизат в сила на 17.10.2018 г. Върху писмо изх. № СЛ/Д-СТ/1321-010/09.07.2018 г. на Директора на ДСП – [населено място], с приложения заповедта и оспореното предписание, са изписани собственоръчно подпис и имена на получателя им – Т. П., поставена е и дата на връчване – 19.10.2019 г.

С предписанието, издадено на основание чл. 21, ал. 1, т. 3 от Закона за закрила на детето /ЗЗДт/ във връзка с чл. 18, ал. 4 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето /ППЗЗДт/, се уведомява Т. П. П. като родител на детето - Р. М. Б., за задълженията, както следва: да изпълнява и съдейства ОЗД/ДСП – [населено място], за осъществяване на мерките за закрила на детето до приключване на работата по случая при отпадане на риска; в 7-дневен срок от влизане в сила на Заповед № ЗД/Д-СТ-126/05.07.2018 г. да започне ползването и да ползва заедно със сина си посочените социални услуги, а именно в Комплекс за социални услуги за деца и семейства – [населено място], срок – 12 месеца; със срок постоянен – да не ограничава контактите на бащата със сина и да спазва стриктно режима, определен в решението на СРС от 19.03.2018 г., да подготвя детето за тези срещи по подходящ позитивен начин, да спазва добрия тон при комуникацията с бащата и да не допуска нарушаването на авторитета на другия родител, да не оставя детето самостоятелно да решава дали да се среща с бащата и да не подкрепя безрезервно неговия отказ, тъй като това представлява делегиране на права и отговорности, неподходящи за възрастта на детето, да информира бащата за важни събития и промени в живота на детето, да не въвлича детето в конфликтите с неговия баща.

По делото са приложени копия от телепощи, изпратени от Т. П. П. до бившия ѝ съпруг М. Б. относно желанието на детето да се вижда с него на места, които биха му осигурявали спокойствие, приканвайки го да вижда сина си и да прояви бащина загриженост, а не да подава жалби срещу нея, сочейки я, че възпрепятства срещите им. Приложени са молба от майката за промяна на режима на лични контакти на бащата и детето, за постановяване на свободен режим на пътуване на детето извън територията на Република България и разрешение за заместващо съгласие за това, както и съдебно-психологическа експертиза по дело № 4494/2018 г. на РС – [населено място]. Представени са доказателства за образуване на дело срещу бащата, бабата и дядото по бащина линия за осъществен психически и емоционален тормоза над

детето, както и заповед за незабавна защита, с която се задължават бабата и дядото по бащина линия да се въздържат от домашно насилие спрямо жалбоподателката и детето ѝ, както и се забранява да ги приближават, да приближават тяхното жилище, училището и местата за социални контакти и отдих до приключване на делото с влязъл в сила съдебен акт. В хода на делото са представени и присъда, с която Т. П. П. се признава за невинна за това, че в условията на продължавано престъпление е разгласила позорни обстоятелства за бившия си мъж и му е предписала престъпление /дело № 964/2018 г. на РС – [населено място]/, потвърдена с решение от 02.09.2020 г. по дело № 1120/2020 г. на Окръжен съд – [населено място].

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като депозирана в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес от оспорването, доколкото процесното задължително предписание, представляващо индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, поражда за него неблагоприятни правни последици. Въпреки че не са изпълнени дадените от съда указания, следва да се посочи, че със становището си по чл. 152, ал. 2 АПК административният орган изрично моли жалбата с входящ № 2406-11-00-3875/02.10.2019 г. на Т. П. П. да бъде отхвърлена като неоснователна, което обуславя извод за депозирането ѝ в срок, считано от 19.09.2019 г. – датата на връчване на задължителните предписания с придружаващото ги писмо лично на адресата /л. 22 от дело № 732/2019 г. на АС – [населено място]/.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

На първо място, оспореното задължително предписание е постановено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт /чл. 18, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето /, поради което не е налице предпоставката за отмяната му по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК.

На второ място, оспореното задължително предписание е постановено в законоустановената форма и не подлежи на отмяна съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 от АПК. Посочени са обективно и пълно фактическите и правните основания за издаване на акта, както и неговата разпоредителната част. Конкретизирано е поведението, което следва да има майката на детето – ясно е разписано действието или бездействието, което се очаква да прояви с цел преодоляване синдрома на родителското отчуждение и риска, който съществува за детето. Мотивите на административния акт се допопълват изцяло от събраните по преписката писмени доказателства, в съответствие с предвиденото в ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС /Решение № 14831 от 03.12.2018 г. по адм. дело № 8641/2018 г., VI отд. на ВАС/.

На трето място, съдът констатира, че не са допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила – предпоставка за отмяна на задължителното предписание на основание чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК. Специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в общината е дирекция ДСП, в която се създава отдел за закрила на детето /чл. 20, ал. 1, чл. 6, ал. 1, т. 2 ЗЗДт/. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 2 - т. 3, т. 5 от с. з. ДСП определя и провежда конкретни мерки по закрилата на децата и контролира изпълнението им, извършва проверки по жалби и сигнали за нарушаване правата на децата и дава задължителни

предписания за отстраняването им при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона, предоставя информация за предлаганите услуги и оказва съдействие и помощ на семействата и родителите на нуждаещите се деца. Изрично в чл. 23 ЗЗДт е разписано в какво се изразяват мерките за закрила в семейна среда, които се осъществяват на доставчици на социални услуги или ДСП /чл. 24 ЗЗДт/. Някои от тях са: насочване към подходящи социални услуги в общността; консултиране и информиране на детето в съответствие с неговата възраст и със степента на неговото развитие; социална работа за улесняване връзките между децата и родителите и справяне с конфликти и кризи в отношенията; „При осъществяване на своите функции и правомощия органите за закрила на детето се ръководят от висшите интереси на детето във всички свои действия, отнасящи се до децата и техните семейства“ /чл. 4, ал. 1 ППЗЗДт/. Закрила на дете се предоставя след оценка на постъпил сигнал в ДСП, в конкретния случай са постъпили няколко сигнала от бащата на детето – М. Б. /чл. 9 ППЗЗДт/. Разгледан е от териториалната структура на Агенцията за социално подпомагане – ДСП – [населено място], по настоящия адрес на детето /§ 1, т. 15 ДР ЗЗДт/. Извършени са проучване и оценка на сигнала, открит е случай поради установяване на риск за детето. Спазени са разпоредбите на чл. 14 и чл. 15 ППЗЗДт. Събрана е необходимата информация от семейството, детето, училището, роднини, личен лекар, като е искано съдействие от друга дирекция „Социално подпомагане“, вкл. и са ползвани и други източници на данни за взаимоотношенията на родителите и делата, които водят един спрямо друг, действия, които рефлектират и върху детето Р. М. Б. и върху отношението му към всеки един от неговите родители. Констатира се неспазване на срока по чл. 16, ал. 2 ППЗЗДт за оценка по случая, който срок е инструктивен и не рефлектира върху правото на защита на лицето, спрямо което се води административното производство. Изготвен е план за действие по отношение на детето, за последното е открито и досие /чл. 16а – чл. 17 ППЗЗДт; § 1. т. 8 ДР ППЗЗДт/. Водещи са интересите на детето и неговите права, поради което и се изисква за изпълнението на плана да следи социалният работник, който провежда периодично срещи с всички заинтересовани страни. Предвидени са мерките за закрила, които следва да бъдат осъществени чрез социални услуги – психологическо консултиране, медиации срещи между деца и родители при Синдром на родителското отчуждение, чрез Комплекс за социални услуги за деца и семейства – Център за обществена подкрепа – [населено място]. Поради липсата на желание от страна на майката Т. П. П. да ползва социални услуги и невъзможността да се постигне контакт е издадена Заповед № ЗД/Д-СТ-126/05.07.2018 г. от Директора на ДСП – [населено място] /чл. 20, ал. 4, т. 1 ППЗЗДт във връзка с чл. 5, ал. 1 ЗЗДт/. Служебно известно е на настоящата съдебна инстанция, че цитираната заповед е оспорена, но поради оттегляне на жалбата производството по дело № 750/2019 г. на АС – Стара Загора е прекратено, а жалбата е оставена без разглеждане /протоколно определение от 01.06.2020 г./. В този смисъл и заповедта поражда своето действие от влизане в сила на прекратителното определение, което обстоятелство е относимо при преценката по чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 4-5 АПК. Целта на мерките за закрила в семейна среда е да бъдат подпомогнати детето и семейството в зависимост от възможностите за отглеждане и възпитание на детето /чл. 18, ал. 1 ППЗЗДт във връзка с § 1, т. 7 ДР ЗЗДт/. Мерките са съобразени с изготвения план на действие, но поради отказ за сътрудничество от страна на родителя - Т. П. П., по предложение на социалния работник, водещ случая, и Началника на ОЗД/ДСП – [населено място],

Директорът на ДСП – [населено място], е издал и процесното задължително предписание /чл. 18, ал. 2 и ал. 4 ППЗЗДт/. Въз основа на горното, се констатира, че правото на жалбоподателката да участва във воденото административно производство не е ограничено, като същата е представила допълнително писмени доказателства за изясняване на случая. Отделно се установява и нейната незаинтересованост от случая, тя не отговаря на телефонните повиквания и не се явява на срещите в ДСП – [населено място], като дори при опита на административния орган да връчи заповедта и задължителното предписание на техния адресат като такъв г-жа Т. П. е проявила бездействие и това се е случило повече от година от издаването им. Формира се извод за спазване на процесуалните правила, от категорията на съществените, при това изцяло и в защита интересите на детето, осигурена е възможността на неговата майка да ангажира допустимите, необходими и относими писмени доказателства с цел реализиране на своята правна теза, поради което и не налице основанийето за отмяна на акта по чл. 146, т. 3 АПК.

На четвърто място, следва да бъде извършена преценка за спазването на материалния закон и неговата цел по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 4-5 АПК. Спазена е разпоредбата на чл. 142 АПК относно подвеждането на действително осъществилата се фактическа обстановка под релевантния по време, място и лица закон. Съгласно чл. 2 ЗЗДт дете е всяко физическо лице до навършването на 18 години, чиято закрила /§ 1, т. 1 ДР ЗЗДт/ се основава на изрично изброени в чл. 3 ЗЗДт принципи, конкретно - отглеждане на детето в семейна среда, осигуряване най-добрия интерес на детето, специална закрила на дете в риск, грижа в съответствие с потребностите на детето; насърчаване на отговорното родителство; подкрепа на семейството /т. 2 - т. 4 т. 9 т. 11- т. 12/. Дете в риск е дете, за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие /§ 1, т. 11, б. „в“ ДР ЗЗДт/, каквото безспорно представлява Р. М. Б.. Рискът е безспорно установен, а не е вероятен. Затова и с издаденото задължително предписание се цели именно преодоляването на този риск.

Този извод се налага предвид направените констатации и изводи на социалните работници относно психоемоционалното състояние на детето Р. като цяло и в частност поддържаното и изразявано негативно отношение към бащата М. и нежелание за осъществяване на контакти с него. В тази връзка следва да се отбележи, че опасността от увреждане на психическото, нравствено и социално развитие на детето в случая е обусловена от създадената ситуация, при която то израства и формира личностните си качества без участието на бащата в неговото отглеждане и възпитание. Тези обстоятелства, преценени едновременно със специфичната възраст на детето, която по правило е свързана със значими физически, емоционални и психологически промени, налагат извода, че за него е налице необходимост от оказване на психологическа подкрепа за преодоляване на несигурността и стреса, породени от раздялата между родителите и развилите се впоследствие отношения между тях, включително свързани с упражняването на родителските права и полагането на грижи, за възстановяване на емоционалната връзка между Р. и баща му.

Мерките на закрила са разписани чл. 4 от с. з. Родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, са длъжни да изпълняват предприетите мерки и да съдействат при осъществяването на дейностите по закрила на детето /чл. 8, ал. 6 ЗЗДт във връзка с § 1, т. 7 ППЗЗДт/. Целта е да са защитени и гарантирани основните права на детето във всички сфери на обществената

живот /чл. 1, ал. 2 ЗЗДт/. „Грижата“ е съвкупност от всички действия, произтичащи от правата и задълженията на родителите, настойниците, попечителите и лицата, при които детето живее по силата на друго законно основание, за гарантиране на неговите права и защита на неговите интереси /§ 1, т. 6 ДР ЗЗДт/.

Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие и на защита на неговите права и интереси /чл. 10, ал. 1 ЗЗДт/. Има се предвид и „най-добрият интерес на детето“, представляващо преценка на: а) желанията и чувствата на детето; б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д) способността на родителите да се грижат за детето; е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето /§ 1, т. 5 ДР ЗЗДт/. С издаденото задължително предписание и при дадените обстоятелства ще се гарантира и запази най-висшият интерес на детето - да бъде обгрижвано и от двамата родители. В същия смисъл са постановени Решение № 9628 от 15.07.2020 г. по адм. дело № 12759/2019 г., VI отд. на ВАС, Решение № 15822/18.12.2018 г. по адм. д. № 11869/2018 г. и Решение № 1314/31.01.2019 г. по адм. д. № 9518/2018 г. на ВАС, шесто отделение.

В конкретния случай защитата правата и интересите на детето в риск Р. М. Б. се изразява в осигуряването на мерки на закрила, чрез предоставяне на социални услуги, които са инкорпорирани в Заповед № ЗД/Д-СТ-126/05.07.2018 г. от Директора на ДСП – [населено място]. В 7-дневен срок от влизането ѝ в сила жалбоподателката е длъжна да започне изпълването на предвидената социална услуга. Следва да се има предвид, обаче, че към датата на издаване на задължителното предписание /чл. 142, ал. 1 АПК/ услуги по смисъла на чл. 23 са социалните услуги, предоставяни в общността по Закона за социално подпомагане /чл. 3б, конкретно във връзка с § 1, т. 29 ДР на Правилника за прилагане на ЗСП/. В сила от 17.11.2020 г. цитираните разпоредби са отменени, към настоящия момент действа нов Закон за социалните услуги, в който изрично са разписани доставчиците на социалните услуги – чл. 28 – чл. 31, основните дейности, които се извършват социалните услуги, последните профилирани в зависимост от специфичните нужди на потребителите /чл. 14, ал. 2, чл. 15 Закона за социалните услуги/. Това обстоятелство е относимо единствено към издадената заповед, която освен че не е предмет на настоящото дело, но за нея не е допустим инцидентен контрол по смисъла на чл. 144 АПК във връзка с чл. 17, ал. 2 ГПК. Независимо от законодателната промяна, коментирана по-горе, задължителното предписание в частта, в която се задължава Т. П. П. в 7-дневен срок от влизане в сила на Заповед № ЗД/Д-СТ-126/05.07.2018 г. на Директора на ДСП – С. З., да осъществи заедно със сина си ползването социални услуги, чрез Комплекс за социални услуги за деца и семейства – [населено място], срок – 12 месеца, не следва да бъде отменено, нито преписката – върната на ДСП – [населено място], за ново произнасяне по случая и насочване към доставчик на социална услуга, тъй като се касае за различни административни производства. Законодателната промяна би следвало да се съобрази единствено при оспорване на заповедта, издадена по смисъла на чл. 20, ал. 4, т. 1 ППЗЗДт, не и в конкретния случай, в който предписанието по чл. 18, ал. 4 ППЗЗДт има за цел изпълнение на влязъл в сила административен акт /изрично е указан 7-дневен срок/. Отделно, тази законодателна промяна е последваща издаването на даденото предписание, което не се отразява на неговата законосъобразност, тъй като

съответствието на административния акт с материалния закон се преценява към момента на издаването му съгласно чл. 142, ал. 1 АПК. Законодателната промяна не представлява на нови факти от значение за делото по смисъла на чл. 142, ал. 2 АПК /решение № 1632 от 05.02.2014 г. по адм. дело № 13321/2013 г., VI отд. на ВАС; решение № 12672/14.10.2020 г. по адм. дело № 2825/2020 г. на ВАС, О. отделение/.

В случая се цели да бъдат защитени висшите интереси на детето, да бъдат гарантирани неговите права във всички сфери на обществения живот, както и да бъдат разширени възможностите му да води самостоятелен начин на живот. Налице са множество доказателства за влошени взаимоотношения между родителите на детето до степен, налагаща намесване на държавни институции относно възникнали между тях конфликти, основният от които се свежда до осъществяване на контакт между детето и бащата, съобразно установения от съда режим на лични отношения. Действията, които са предприети са с цел гарантиране на закрила, посредством която да се осигури на Р. М. Б. неговото нормално физическо, умствено, нравствено и социално развитие. Безспорно е правото на всяко дете на лични контакти с двамата му родители, като наличието на конфликт между тях неминуемо води до засягане на правата и интересите на детето и се отразява негативно на неговото емоционално състояние и развитие. В тази посока са и задълженията, разписани в предписанието спрямо жалбоподателката, за спазване на добрия тон за комуникация с бащата на детето и преодоляване на риска от родителско отчуждение.

Тук е мястото да се посочи, че по делото са налице несъмнени данни за осъществяващо се родителско отчуждение. Синдромът на родителско отчуждение е нарушение, характеризиращо се с комплекс от симптоми в резултат на процес, при който родителят трансформира възприятия и поведение от себе си върху детето си, насочени към разрушаване на неговата връзка с другия родител, докато техните чувства станат противоречиви на тези, които би трябвало да се очакват. Създава се отделна (единствена) взаимовръзка между детето и единия родител, като се отхвърля другият родител, което причинява тревожност, страх и нежелание на детето да се среща с родителя, с когото не живее /Решение № 1314/31.01.2019 г. по адм. д. № 9518/2018 г. на ВАС, шесто отделение/.

При безпротиворечиво установената в случая липса на съдействие от страна на жалбоподателката за преодоляване на съществуващите конфликти в интерес на детето, както и поради наличието на доказателства за неизпълнение на влезлия в сила съдебен акт, уреждащ личните контакти на детето и неговия баща, административният орган е имал правото и задължението да предприеме мерките, които е намерил за целесъобразни. Само по този начин ще се осъществи активно участие и на двамата родители при отглеждане и възпитание на детето. Отказът на майката за сътрудничество и готовност да изпълнява препоръките на социалните работници е предпоставка за издаването на предписанието по смисъла на чл. 18, ал. 4 ППЗЗДт. Подобно поведение на майката, независимо от преценката на родителя за пнеобходимостта на детето от грижи, възпитание, емоционално и нравствено развитие, социални контакти, е неприемливо от гледна точка на интересите на детето и не съответства на неговите обективни потребности /решение № 309 от 09.01.2019 г. по адм. дело № 11293/2018 г., VI отд. на ВАС/. Действително от датата на издаване на задължителното предписание до настоящия момент е изминал дълъг период от време, но предвид данните за продължаващи влошени взаимоотношения между бившите съпрузи целесъобразността на предписанието не е отпаднала /не е изтекъл срокът на

мерките на закрила; нито те са били променени; детето не е навършило пълнолетие/, отделно този въпрос не е предмет на съдебната проверка за законосъобразност, по аргумент от разпоредбата на чл. 146 във връзка с чл. 145, ал. 1 и чл. 83, ал. 2 АПК /Решение № 2774/22.04.2019 г. по адм. д. № 11138/2018 г. на Административен съд София-град, оставено в сила с Решение № 2532 от 18.02.2020 г. по адм. дело № 11618/2019 г., VI отд. на ВАС/. Следва да се допълни, че до евентуалното ограничаване на родителските права на бащата или неговото лишаване от родителски права от съд при условията на чл. 131 и чл. 132 СК съдебното решение, с което е установен режим на лични отношения и контакти между бащата и детето, е задължително за двамата родители и за децата.

Аргументите за законосъобразност на обжалваното задължително предписание се подкрепят и от правата, които детето притежава на основание чл. 9, § 3 от Конвенцията за правата на детето, чл. 24, § 3 от Х. на основните права на Европейския съюз, а така също и чл. 124, ал. 2 от Семейния кодекс. Разпоредбите на чл. 122 и чл. 123 от Семейния кодекс установяват правото и задължението на родителя на упражняване на родителските права. Изложените правни доводи изцяло съответстват на мотивите в решението на Европейския съд по правата на човека по делото „А. и други срещу България“. Това решение е обвързващо за страните - членки и трябва да бъде съобразено от тях. В горното решение са изведени приложимите общи принципи, които засягат ролята на държавата за закрила на отношенията между родители и децата им, които са очертани в решенията на Съда по редица дела (вж. *E. v. S.*, 22 юни 1989 г., § 71 Серия А № 156; *O. v. S.* (no. 2), 27 ноември 1992 г., § 90, Серия А № 250; *H. v. F.*, 23 септември 1994 г., § 55, Серия А № 299-А; *I.-Z. v. R.*, № 31679/96, § 94, ЕСПЧ 2000-І; *S. N. v. P.*, № 61173/08, §§ 66-69, 22 май 2012 г.). Същината на тези принципи е, че предвид факта, че отношенията между родители и деца са защитени по чл. 8 ЕКПЧ и понятието за семеен живот, невъзможността на лицата да поддържат тези отношения изисква действия от властите, в съответствие с позитивните задължения да предприемат мерки да съберат отново или да помогнат за възстановяването на отношенията между дете и родител (вж. *E.*, § 71; *O.* (no. 2), § 90; и *I.-Z.*, § 94, всички цитирани по-горе). Естеството и степента на подготовката зависи от обстоятелствата на всеки случай. Според практиката на Европейския съд по правата на човека задължението за прилагане на принуда в тази област трябва да бъде ограничено, тъй като трябва да бъдат взети предвид интересите, както и правата и свободите на всички засегнати лица и по-конкретно най-добрият интерес на детето (вж. *H.*, § 58, и *I.-Z.*, § 94, и двете цитирани по-горе). Решаващият аспект и това, което Съдът е призован да прецени, е дали националните власти са предприели всички необходими стъпки, които може разумно да се изискват при дадените обстоятелства, с цел да се позволи на засегнатите лица да се съберат отново и да запазят отношенията помежду си (вж. *Kshñ v. the C. R.*, no. 26634/03, § 85, 9 януари 2007 г.). Така вж. решение № 15254 от 12.11.2019 г. по адм. дело № 9985/2019 г., VI отд. на ВАС, Решение № 1314/31.01.2019 г. по адм. д. № 9518/2018 г. на ВАС, шесто отделение и др.

Предприетата мярка дава превес на интереса на детето спрямо желанията и интересите на неговите родители. Вярно е, че жалбоподателката е добър и всеотдаен родител, който е положил много усилия за изграждане на близост със сина си, но за правилното и пълноценно възпитание на детето е необходимо връзката между него и бащата да не бъде прекъсвана /така, вж. решение № 14411 от 28.11.2017 г. по адм.

дело № 7234/2017 г., VI отд. на ВАС/. Следва да се отчете преустановителният и превантивният характер на мярката в зависимост от отношенията между двамата родители и невъзможността същите да разрешат съществуващите между тях конфликти, макар и след прекратяване на брака им /така вж. Решение № 4575 от 02.04.2013 г. по адм. дело № 15499/2012 г., VI отд. на ВАС/. Целта е да се съдейства за реализиране на срещите между бащата и неговия син, като се препяства рискът от родителско отчуждение и с оглед психоемоционалното си развитие детето да получи грижа и положителни преживявания с двамата си родители, т. е. да се преустанови съществуващото емоционално напрежение между отсъстващия родител и детето в риск, за което обстоятелство са представени доказателства и се твърди, че е резултат от поведението на майката, и едновременно с това да се осигури превенция за евентуална повторяемост на подобни ситуации в бъдеще, които биха могли да рефлектират негативно върху детето.

В заключение съдът приема, че оспореното Задължително предписание № П/Д-СТ-003/05.07.2018 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С. 3., е законосъобразен административен акт, като издаден от компетентен административен орган, в установената форма и при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалния закон и неговата цел, поради което жалбата следва да бъде отхвърлена като неоснователна. Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, 40-и състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Т. П. П. срещу Задължително предписание № П/Д-СТ-003/05.07.2018 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С. 3..

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14 - дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд на Република България.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: